

บทที่ 2

การวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ระบบการผลิตแบบเซลล์ลูลาร์ (Cellular Manufacturing Systems - CMS)

2.1.1 นิยาม

เทคโนโลยีการจัดกลุ่ม (Group Technology - GT) เป็นแนวความคิดการผลิตที่พยายามที่จะแยกชนิดและจัดกลุ่ม ส่วนหรือองค์ประกอบของระบบที่มีความคล้ายคลึงกันเพื่อประโยชน์สูงสุดในการผลิตและการออกแบบ GT ถูกใช้ทั่วโลกมาหลายปี ซึ่งเป็นส่วนดีในการช่วยจัดการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม แนวคิดของ GT เสนอครั้งแรกโดย Mitrofanov (1966) และ Burbidge (1975)

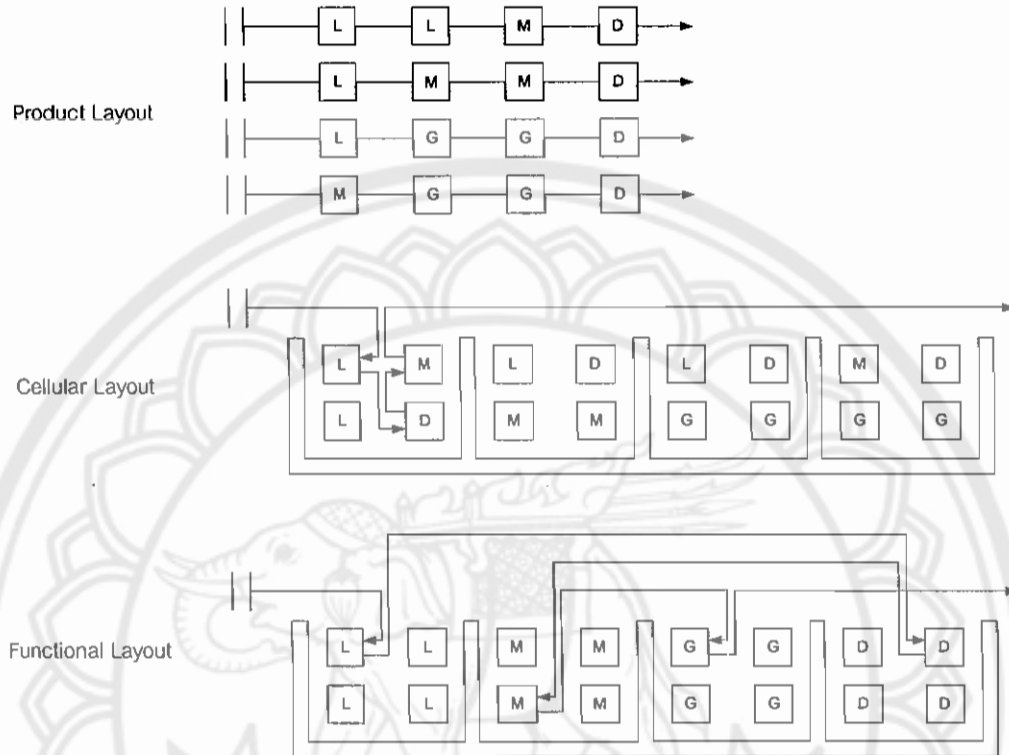
Mitrofanov (1966) ให้คำจำกัดความของ GT ว่า เป็นวิธีการแบ่งส่วนการผลิตโดยการจำแนก ส่วนเหล่านี้เป็นกลุ่มและต้องจัดกลุ่มให้อยู่ในกลุ่มที่มีกระบวนการทางเทคโนโลยีที่คล้ายคลึงกัน

Shunk (1987) ได้ให้นิยามสมัยใหม่ของ GT คือ "ปัญหามากมายนั้นมีความคล้ายคลึงกันและแก้ไขได้โดยการจัดกลุ่ม ดังนั้น วิธีการแก้ไขอย่างเดียวกันที่พบได้นั้นคือ การจัดกลุ่มของปัญหาเหล่านั้น เพื่อประหยัดเวลาและได้ประสิทธิภาพ" นิยามเหล่านี้อธิบายแนวคิดหลักของ GT ว่ากลุ่มหรือกิจกรรมในระบบการผลิต หรือระบบย่อยที่สามารถถูกแทนที่โดยกลุ่มที่มีขนาดเล็กหลาย ๆ กลุ่ม อย่างไรก็ตาม คำนิยามทั่วไปส่วนใหญ่ของ GT คือ "เป็นปรัชญาการผลิตที่จำแนกและอาศัยความคล้ายคลึงกันของชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กันกับกระบวนการผลิต" (Ham et al., 1985)

CMS เป็นการประยุกต์ใช้ของแนวคิด GT ในการจัดรูปแบบและออกแบบการใช้พื้นที่ของโรงงาน CMS สามารถแสดงได้ดังรูปที่ 1 ซึ่งถูกเสนอเป็นทางเลือกแก่โรงงานแทนการวางผังแบบ Job Shop เพราะเนื่องจากให้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานในสายการผลิตได้มากกว่า CMS เป็นกระบวนการรวบรวมส่วนที่มีความคล้ายคลึงกันของกลุ่มของเครื่องจักรหรือกระบวนการผลิต

(Ham et al., 1985) ได้ให้ความหมายของหน่วยการผลิตว่า "กลุ่มของเครื่องจักรที่เป็นอิสระจากเครื่องจักรอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ไม่เหมือนกัน ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่เดียวกันที่ช่วยในการผลิตของกลุ่มของชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ที่เหมือน ๆ กัน" นอกจากนี้ (Ham et al., 1985) ยังได้นิยามกลุ่มของชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ว่า "การรวมของชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นทางด้านรูปร่างและขนาดของรูปทรง หรือเพราะขั้นตอนของกระบวนการที่จำเป็นที่เหมือนกันในการผลิตสิ่งเหล่านั้น

โดยสรุป CMS คือกลุ่มของหน่วยการผลิต (Cell) หรือหน่วยของการประกอบโดยแต่ละหน่วยการผลิตหรือหน่วยการประกอบ จะทำหน้าที่ผลิตหรือประกอบกลุ่มของชิ้นส่วนหรือกลุ่มของผลิตภัณฑ์

Key: L = lathe (เครื่องกลึง) M = mill (เครื่องกัด) G = grinder (เครื่องเจียร) D = drill (เครื่องเจาะ)

รูปที่ 2.1 ชนิดดั้งเดิมของกระบวนการจัดผังกระบวนการผลิตแบบต่างๆ

2.1.2 การเลือกกลุ่มของชิ้นส่วนที่จะมาพิจารณาการจัดหน่วยการผลิต

การแบ่งหน่วยการผลิตนั้นจะขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มของชิ้นส่วนที่จะถูกผลิตในหน่วยการผลิต เกณฑ์ทั่วไปที่สามารถจะใช้กำหนดการแบ่งหน่วยการผลิต อย่างแรกโดยดูที่ความแตกต่างกันของกระบวนการผลิตในหน่วยการผลิตและ/หรือความแตกต่างกันของชิ้นส่วนที่จะถูกผลิตในหน่วยการผลิตนั้น ตัวอย่างเช่น หน่วยการผลิตสามารถแยกให้เป็นกระบวนการที่แตกต่างกัน (เช่น เครื่องจักร, เครื่องเจียร, การตรวจสอบ, การประกอบ) ที่พบในวิธีการผลิตของชิ้นส่วนหรือ หน่วยการผลิตสามารถแยกประเภทได้ตามกลุ่มของชิ้นส่วนที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ เกณฑ์อื่นอย่างเช่น ปริมาณการผลิต, สัดส่วนการตลาด, และความเชื่อมโยงของระบบอัตโนมัตินั้นก็ยังสามารถนำมาใช้ในการแบ่งแยกชนิดของหน่วยการผลิตได้ หน่วยการผลิตยังสามารถถูกแบ่งได้ตามความต้องการของลูกค้าต่อชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ได้ แม้ว่าจะเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการในการผลิตจะแตกต่างกัน นอกจากนี้ หากมองในแง่สัดส่วนการตลาดแล้ว หน่วยการผลิตอาจจะถูกแบ่งตามบริษัทที่ส่งสินค้าชนิดเดียวกันก็ได้ หากพิจารณาในการใช้งานของระบบอัตโนมัติ หน่วยการผลิตอาจจะถูกจัดแบ่งเป็นเครื่องจักรที่มีระบบควบคุมและ ติดต่อสื่อสาร ที่คล้ายคลึงกันก็ได้ อย่างเช่น กลุ่มของเครื่องจักรที่ใช้ระบบจัดส่งเดียวกันก็สามารถจัดเป็นหน่วยการผลิตได้ เกณฑ์ในการแบ่งแยกชนิดของหน่วยการผลิตนั้น ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 หลักการในการเลือกผลิตหน่วยการผลิตอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน

หลักการในการเลือกผลิตหน่วยการผลิตอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน
<p><i>ความหลากหลายของกระบวนการ ประกอบด้วย</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - การหล่อ, การหลอม, การชุบ, อื่น ๆ - การทำงานกับเครื่องจักร - การประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเครื่องจักร - การประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ ของวงจรรีเลย์ทรอนิกส์ - การตรวจสอบ - การให้ความร้อน, การเชื่อม, อื่น ๆ
<p><i>ปริมาณการผลิต</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณน้อย, รูปแบบความต้องการไม่คงที่ - ปริมาณมาก, รูปแบบความต้องการคงที่

ตารางที่ 2.1 หลักการในการเลือกผลิตหน่วยการผลิตอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน (ต่อ)

หลักการในการเลือกผลิตหน่วยการผลิตอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน
<p>ความหลากหลายของส่วนประกอบต่างๆ ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนประกอบเดียว - กลุ่มของส่วนประกอบที่ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของวัตถุดิบ (เช่น ขนาด, รูปร่าง เป็นปัจจัยสำคัญ) - กลุ่มของส่วนประกอบที่ขึ้นอยู่กับความคล้อยคลึงทางเรขาคณิต และ/หรือกระบวนการจัดการลำดับต่าง ๆ - กลุ่มของส่วนประกอบที่มีผลผลิตแตกต่างกัน โดยมีความแตกต่างกันทางเรขาคณิต และ/หรือกระบวนการจัดการลำดับต่าง ๆ - กลุ่มของส่วนประกอบที่ประกอบด้วย เครื่องมือ และรูปแบบธรรมดา ที่สามารถนำมาผลิตเป็นเครื่องจักร หรือเครื่องกลึงได้ - ส่วนประกอบที่มีขนาดเหมือนกันทุกประการ - ผลิตภัณฑ์ที่ประกอบกันเป็นชิ้นเดียว - กลุ่มผลิตภัณฑ์ <p>ฝ่ายการตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลูกค้ายกกลุ่ม หรือลูกค้ายกบุคคล จะมีมาตรฐานทางอุตสาหกรรมที่เหมือนกัน - ผลิตภัณฑ์ภายในเขตภูมิศาสตร์ต่าง ๆ - ผลิตภัณฑ์ หรือที่ตั้งของผลิตภัณฑ์ภายในขนาด และลำดับปริมาณ - ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือ ซ่อมแซมส่วนที่พังเสียหาย สำหรับอุตสาหกรรมที่ระบุได้ (เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์, เทคโนโลยีเกี่ยวกับการบิน) - สักรองส่วนประกอบสำหรับอุตสาหกรรมที่ระบุได้ <p>ขอบเขตของการประยุกต์ใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวัดระดับของโรงงาน - การวัดระดับของแผนก หรือ สถานีการผลิตต่าง ๆ - สถานีการผลิตแบบกลุ่ม - สถานีการผลิตแบบเดี่ยว - ผู้ขาย - ต้นแบบการผลิต

ตารางที่ 2.1 หลักการในการเลือกผลิตหน่วยการผลิตอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน (ต่อ)

หลักการในการเลือกผลิตหน่วยการผลิตอย่างมีขอบเขตที่ชัดเจน
<p>ระดับขั้นของหน่วยการผลิตที่ทำงานอัตโนมัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การผลิต และการประกอบชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเครื่องจักร - การจัดสรรการใช้ - การควบคุมดูแล - การ Loading/unloading - การรักษาความสะอาด และการบรรจุหีบห่อ <p>คุณสมบัติของส่วนประกอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขนาด - รูปร่าง - ส่วนประกอบของวัตถุดิบแบบหยาบ, รูปร่าง, ความยาว และความหนา เป็นต้น - คุณลักษณะของวัตถุดิบแบบหยาบ เช่น น้ำหนัก, ราคา, ความทนทาน เป็นต้น

2.1.3 ตัวอย่างของหน่วยการผลิตที่ถูกสร้างขึ้นตามระดับของอัตโนมัติ

ภายใน 1 หน่วยการผลิตมีกิจกรรมหลากหลายเช่น กระบวนการแปรรูป การจัดการ การตรวจสอบ การทำความสะอาด การบรรจุหีบห่อ การ Loading/ unloading และการตั้งค่า ความหลากหลายของชิ้นส่วน และระดับทักษะของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยการผลิต จะขึ้นอยู่กับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามความถี่ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ นั้น และ จำนวนของสถานที่ช่วยในการผลิต เป็นต้น ชนิดของหน่วยการผลิตอาจถูกจัดขึ้นตามความหลากหลายของระดับความอัตโนมัติและ กิจกรรมการผลิตแสดงโดยย่อในเนื้อหาต่อไป

Machining Center

Machining Center เป็นเครื่องจักรกลอัตโนมัติเดี่ยว ๆ machining center ได้รวมเอาความสามารถในขั้นตอนการผลิตของเครื่องจักรกลพื้นฐานทั่วไปที่หลากหลาย และสามารถผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ ได้หลากหลายรูปแบบ ในปัจจุบันนั้นสามารถสับเปลี่ยนชิ้นงาน, ตั้งค่าเครื่องมือ cutting parameters ได้โดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม machining center นั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการจัดการในการ loading/ unloading ของชิ้นงาน

Machining Center สามารถทำการปฏิบัติการได้หลายหลากในการตั้งค่าเพียงครั้งเดียว
 Machining Center ที่ด้วยตัวมันเอง สามารถผลิตกลุ่มชิ้นส่วนทั้งหมด เป็นชนิดที่ง่ายที่สุดของ
 หน่วยการผลิต

Single Operator, Multiple Machines

ในหน่วยนี้เครื่องจักรมักเป็นแบบ Single - cycle automatics ดังนั้นเครื่องเหล่านี้สามารถ
 ทำงานสำเร็จ ในการทำงานของมันโดยไม่ต้องเฝ้าดูแล, ปิดเครื่องอัตโนมัติ เมื่อเสร็จสิ้นวงจรการ
 ทำงาน แต่ต้องอาศัยพนักงานในการเปลี่ยนชิ้นงาน

Single – Robot Automated Cell

เพื่อเพิ่มระดับความอัตโนมัติของหน่วยการทำงานโดยหน่วยการผลิตที่มีผู้ปฏิบัติงานคน
 เดียว เราสามารถที่จะออกแบบหน่วยที่ไม่มีคนคุมโดยมีหุ่นยนต์แทนที่ในหน่วยการผลิตนั้น
 ตัวอย่างเช่นในหน่วยการผลิตอาจจะประกอบไปด้วยหุ่นยนต์หนึ่งตัว กับเครื่อง CNC 3 ตัว หุ่นยนต์
 จะเป็นผู้ที่จัดการกับการเคลื่อนย้ายวัสดุและเครื่องจักรในหน่วยการผลิตจะมีความสามารถในการ
 ควบคุมที่เปลี่ยนแปลงตนเองในการปฏิบัติงานอัตโนมัติของหน่วยการผลิต

Multiple Machines, Multiple Operators

สำหรับหน่วยการผลิตที่ไม่ใช่ระบบอัตโนมัติ อาจจำเป็นต้องใช้ผู้ปฏิบัติงานหลาย ถ้าการ
 ปฏิบัติงานของการเปลี่ยนเครื่องมือ, Inspection, work piece, loading/unloading ต้องปฏิบัติ
 ด้วยมือ หน่วยการผลิตที่มีขนาดใหญ่กว่าพร้อมทั้งมีผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากจะให้ความยืดหยุ่น
 มากกว่าและความสามารถในการผลิตที่หลากหลายและ/หรือผลิตปริมาณของชิ้นส่วนได้มากกว่า

Multiple Robots, Automated Cell

สถานีผลิตและ/หรือเครื่องมือเครื่องจักรกล ที่ไม่เหมือนกัน อาจสามารถจัดเรียงในรูปตัว U
 (U - shape) เพื่อให้มีความสามารถในการเข้าถึง และหลากหลายมากกว่า เครื่องจักรเหล่านี้จะถูก
 ใช้ผลิตกลุ่มของชิ้นส่วนต่าง ๆ การปฏิบัติงานจะถูกแทนที่ด้วยหุ่นยนต์ที่จะทำงานเปลี่ยนเครื่องมือ,
 การควบคุมดูแล, การ loading/unloading ชิ้นงาน, การสลับสับเปลี่ยนวัสดุระหว่างเครื่องจักรกล
 เป็นต้น ตัวอย่างที่ชัดเจนของหน่วยอัตโนมัติ เช่น หน่วยการผลิตกับหุ่นยนต์ 2 ตัว AGV
 (Automated guidance vehicle) และ ระบบ loading แบบอัตโนมัติที่ทำงานร่วมกัน

Assembly Cell

หน่วยการผลิตของการประกอบจะมีสถานีการผลิตอยู่จำนวนหนึ่ง ที่ตั้งอยู่บนสายการผลิต
 ตามลำดับของการประกอบผลิตภัณฑ์หรือชิ้นส่วนประกอบย่อย หน่วยการผลิตของการประกอบนี้
 จะถูกออกแบบสำหรับการประกอบผลิตภัณฑ์หลักหรือการประกอบชิ้นส่วนย่อย และแต่ละสถานี
 การผลิต อาจจะประกอบไปด้วยเครื่องจักร 1 เครื่องหรือมากกว่า และบุคคลที่ทำงานที่จะทำงาน
 ประกอบให้เสร็จสิ้น

Transfer line

สายการผลิตต่อเนื่องเป็นหน่วยการผลิตของผลิตภัณฑ์ที่เครื่องจักรกลจะถูกเรียงลำดับตามลำดับของการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ สายการผลิตต่อเนื่อง ถูกจัดตามลำดับขั้นตอนกระบวนการผลิต เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์หนึ่ง หรือในสายการผลิตต่อเนื่องเมื่อเวลาที่ใช้จัดการตั้งค่าเปลี่ยนจากผลิตภัณฑ์หนึ่ง ๆ ไปเป็นผลิตภัณฑ์อีกตัวหนึ่งมักจะใช้เวลาที่ยาวนานและวิธีการสลับซับซ้อน ค่าใช้จ่ายในการลงทุนสำหรับเครื่องมือเครื่องจักรที่เฉพาะเหล่านี้ ต้องใช้เงินลงทุนสูงมาก

2.1.4 ขอบเขตของการประยุกต์ใช้หน่วยการผลิตในอุตสาหกรรม

แนวคิดของหน่วยการผลิต สามารถถูกนำไปประยุกต์ใช้ได้มากมาย แต่มันจะเหมาะสมกับกรณีที่ชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์เป็นชิ้นและผลิตภัณฑ์จะถูกผลิตโดยกระบวนการผลิตที่มีหลายขั้นตอน ในตารางที่ 2.2 แสดง บางอุตสาหกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้หน่วยผลิตนั้น ระบบการผลิตแบบเซลล์ลูนาร์นั้นสามารถถูกใช้ในสภาพการผลิตใด ๆ ก็ได้ ที่อาจจะมีหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือมากกว่าที่ต้องใช้กระบวนการและทรัพยากรในการประกอบหรือผลิตคล้ายคลึงกัน สภาพที่เหมาะสมของการประยุกต์ใช้หน่วยงานการผลิตแสดงไว้ในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.2 ขอบเขตในการนำหน่วยการผลิตมาประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรม

ขอบเขตในการนำหน่วยการผลิตมาประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรม
<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องจักรกล และเครื่องมือ - เกี่ยวกับอุตสาหกรรม และอุปกรณ์ทางโครงสร้าง - โรงพยาบาล และ เครื่องมือทางการแพทย์ - การป้องกันผลิตภัณฑ์ - รถยนต์ และเครื่องจักรกล - ชิ้นส่วนต่าง ๆ และส่วนประกอบ - ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ - อุปกรณ์เกี่ยวกับทางเคมี - อุตสาหกรรมการบรรจุหีบห่อ

ตารางที่ 2.3 สภาพที่เหมาะสมของการประยุกต์ใช้หน่วยงานการผลิต

สภาพที่เหมาะสมของการประยุกต์ใช้หน่วยงานการผลิต
<ul style="list-style-type: none"> - แยกความแตกต่างเล็กน้อยของชิ้นส่วนต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ - มีคำอธิบายที่ชัดเจน และมีส่วนประกอบที่มั่นคง - การใช้ตัวเลขเล็ก ๆ ที่ส่วนชิ้นส่วนไม่เหมาะสมสำหรับการบ่งชี้กลุ่ม - มีแบบสอบถามสม่ำเสมอ และตารางการการส่งที่มั่นคง สำหรับชิ้นส่วน หรือ <p>ส่วนประกอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการจัดการลำดับชิ้นส่วน จะต้องการกรรมวิธีทางเครื่องจักรน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย ซึ่งไม่สามารถแสดงได้ภายในหน่วยการผลิต - ผู้รับช่วงงานต่อ และผู้จัดหาวัตถุดิบ จะต้องมีความสามารถ และความน่าเชื่อถือในการมอบส่ง โดยมีความเป็นผู้นำอยู่บ้าง - ทำการเปลี่ยนแปลงหรือติดตั้งอุปกรณ์ชิ้นส่วนด้วยเวลาที่ต่ำ - มีกำลังการบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ และการทำอุปกรณ์มี Downtimes ที่ต่ำ - มีทักษะและความยืดหยุ่นในการทำงาน - มีความสามารถในการจัดหาเครื่องประกอบ การวางเส้นทางของส่วนประกอบ ชิ้นส่วนที่ทันสมัยและเชื่อถือได้ - การจัดการให้ Cellularization เป็นที่น่าเชื่อถือที่สุด คือทิศทางในอนาคตสำหรับบริษัท

2.1.5 คุณลักษณะของหน่วยการผลิตทั่ว ๆ ไป

โดยทั่วไปหน่วยการผลิตจะมีคุณลักษณะได้ดังแสดงในตารางที่ 2.4 อย่างไรก็ตามคุณลักษณะที่ได้แสดงไว้นั้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายโดยขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของบริษัท ระดับของความอัตโนมัติ ความต้องการที่คงที่และปัจจัยทางการปฏิบัติงานอื่น ๆ หรือกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เป็นลักษณะเฉพาะของสิ่งแวดล้อมในธุรกิจของบริษัท

ตารางที่ 2.4 ลักษณะของหน่วยการผลิต

ลักษณะของหน่วยการผลิต
<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยการผลิตมีระยะของค่าสำหรับหมายเลขของคน (1 – 6) และสถานีนงาน (1 – 10) ในเขตพื้นที่ทางเข้าและออกที่เจาะจง - เครื่องจักรถูกวางในรูปแบบ U เพื่อทำและให้ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายวัสดุชิ้นเล็ก ๆ - งานส่วนมากจะเสร็จสิ้นในหน่วยการผลิต แต่งานจำนวนหนึ่งจะถูกส่งให้พ่อผลิตภายนอกหรือหน่วยงานภายในโรงงาน ในบางกรณี โดยเฉพาะงานร้าน อาจจะถูกเคลื่อนย้ายจากส่วนอื่นๆของโรงงานในเวลาที่เจาะจง - หน่วยการผลิตมีเอกสารอ้างอิงและความคุมวัสดุการผลิตสำหรับแต่ละงาน และพื้นที่สำหรับใช้บันทึกเครื่องมือประจำของตนเอง - หน่วยการผลิตมีส่วนประกอบของเครื่องจักร หรืออันดับการผลิตและการวางแผนเส้นทางสำหรับส่วนประกอบทั้งหมด ทางวิศวกรรมสัมพันธ์ งานการออกแบบ และการสนับสนุนทั้งหมดถูกทำโดยหมู่ของผู้กระทำในหน่วยการผลิต - หน่วยการผลิตทำจะทำการตรวจตราและการกำหนดรายการงานด้วยตัวของมันเอง - ส่วนประกอบของเครื่องจักรและเป้าหมายการผลิตและระดับเศรษฐกิจ ถูกตั้งโดย คณะกรรมการที่ปรึกษากับผู้กระทำหน่วยการผลิต - การรับสมัครสมาชิกใหม่ทั้งหมดถูกทำโดยการจัดการในการปรึกษากับผู้กระทำหน่วยการผลิต - ผู้นำหน่วยการผลิตถูกแต่งตั้งโดยการจัดการในการปรึกษากับผู้กระทำหน่วยการผลิต - กลุ่มผลผลิตของส่วนประกอบที่คล้ายกัน ต้องการเครื่องจักรหรือสถานีนงานในหน่วยการผลิตที่คล้ายกัน - สมาชิกถูกชำระค่าจ้างในแผนการส่งเสริมของกลุ่ม

2.1.6 วิธีการออกแบบหน่วยการผลิต

ปัญหาการออกแบบที่สำคัญประการหนึ่งที่สุด ในการเปลี่ยนจากผังการผลิตที่มีอยู่เป็นผังแบบหน่วยการผลิตโดยสิ้นเชิงนั้น คือ ปัญหาในการจัดกลุ่มชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งมี 3 วิธีการที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการแก้ไขปัญหานี้วิธีการทั้งหมดนั้นจะใช้เวลาและมีการวิเคราะห์ข้อมูลมากมาย โดยบุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม วิธีการเหล่านี้คือ

- Eyeballing
- Production flow analysis (PFA)
- Parts Classification and Coding (C&C)

2.1.6.1 Eyeballing

วิธีการ Eyeballing (หรือมักจะเรียกว่า visual inspection method คือการตรวจสอบด้วยตา หรือการมองเห็น) ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและเป็นวิธีการที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุด วิธีนี้จะทำการจัดจำแนกส่วนในแต่ละส่วนเป็นประเภทต่าง ๆ โดยไม่ว่าจะเป็นจากการดูลักษณะของแต่ละชิ้นส่วนเองหรือจากการวาดแบบและจัดเรียงแต่ละส่วนเป็นกลุ่มๆโดยอาศัยเกณฑ์ทั่ว ๆ ไป วิธีการนี้จะมีข้อจำกัดมากในกรณีที่ต้องพิจารณามาก ความถูกต้องแม่นยำ ในการจัดกลุ่มโดยวิธีนี้นั้นโดยทั่ว ๆ ไป จะมีความถูกต้องแม่นยำน้อยที่สุดในสามวิธี

2.1.6.2 การวิเคราะห์แผนการผลิต Product Flow Analysis (PFA)

การวิเคราะห์แผนการผลิตถูกเสนอเป็นครั้งแรกโดย Burbidge (1961, 1963) เป็นวิธีการสำหรับการจัดกลุ่มชิ้นส่วน และจัดกลุ่มเครื่องจักรกล โดยการวิเคราะห์รายการข้อมูล กระบวนการผลิตที่แสดงไว้ใน Route Sheet ของส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ในโรงงาน โดยจะจัดกลุ่มชิ้นส่วนที่มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่คล้าย ๆ กัน วิธีการนี้จำเป็นต้องมีการจัดทำเอกสารแผนกำหนดช่องทางเดินของส่วนประกอบอย่างดีและมีความเชื่อถือได้ ถึงกระนั้นข้อเสียของ PFA คือการที่วิเคราะห์หาความถูกต้องของเอกสารกำหนดช่องทางเดินของส่วนประกอบที่มีอยู่โดยไม่ได้พิจารณา ไม่ว่าจะเป็แผนกระบวนการ/ขั้นตอนที่ทันสมัยหรือไม่ หรือมีความเหมาะสมที่สุดภายใต้ข้อจำกัดของเครื่องจักรกลต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายหรือไม่ ในโรงงานหนึ่ง ๆ นั้น วิธีการดั้งเดิมของ PFA จะประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนด้วยกัน โดยที่แต่ละขั้นตอนจะเป็นการทำงานกับส่วนย่อยของโรงงาน ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ได้แก่ Factory Flow Analysis, Group Analysis, Line Analysis, Tooling Analysis.

2.1.6.3 การจัดจำแนกและการลงรหัส (Parts Classification and Coding)

การจัดจำแนกและการลงรหัสนั้นเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลานานมาก และเป็นกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อน วิธีการนี้พยายามที่จะจัดกลุ่มบทบาทและหน้าที่ตามการออกแบบที่คล้ายๆกันหรือผลงานการผลิตในแต่ละประเภท คุณลักษณะของแต่ละชิ้นส่วนเช่น มิติ, รูปร่างลักษณะ, auxiliary, หรือ ฟังก์ชัน นั้นจะถูกจัดให้เป็นเลขรหัส เลขรหัสสำหรับแต่ละชิ้นส่วนจะมีความกระชับและจะมีลักษณะที่แน่นอนของแต่ละส่วน ข้อมูลแต่ละตัวที่ผ่านการประมวลผลออกมาจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดเรียงและจัดกลุ่มแต่ละส่วนในแต่ละประเภท หน่วยผลิตสำหรับแต่ละประเภทนั้นๆ จะถูกจัดจำแนกโดยการจับคู่แต่ละส่วน ในแต่ละประเภทกับความสามารถของเครื่องจักรกล และความสามารถในการปฏิบัติงานของเครื่องนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลของหน่วยการผลิตโดยการใช้ C&C จำเป็นจะต้องนำมาวิเคราะห์ การไหลของผลิตภัณฑ์ (PFA) ในการตัดสินใจพิจารณาการจัดสรรเครื่องจักรและพิจารณาองค์ประกอบของหน่วยการผลิต

2.1.7 ประโยชน์ของหน่วยการผลิต

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น หน่วยการผลิตเป็นกลุ่มของเครื่องจักรกลที่ทำหน้าที่ไม่เหมือนกัน จะถูกนำมาติดตั้งไว้ในบริเวณใกล้เคียงกันและช่วยในการผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ ประโยชน์ที่สำคัญที่จะได้รับจากการใช้หน่วยต่าง ๆ คือ การส่งเสริมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานของหน่วยผลิต ประโยชน์ของหน่วยผลิตสามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 2 กลุ่มดังแสดงในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 ประโยชน์ของหน่วยผลิต

ประโยชน์ของหน่วยผลิต
<p>ข้อดีของจุดยุทธศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การขนส่งที่ตรงเวลา - ปรับปรุงการตอบรับ - ลดสินค้าคงคลัง - ปรับปรุงคุณภาพ - ปรับปรุงการไหลของงาน - เพิ่มหลักความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน - การปรับปรุงวัฒนธรรมของบริษัท - การใช้อุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น - การใช้ทักษะของแรงงานมากขึ้น

ตารางที่ 2.5 ประโยชน์ของหน่วยผลิต (ต่อ)

ประโยชน์ของหน่วยผลิต	
	<ul style="list-style-type: none"> - ความพอใจในงาน - ปรับปรุงการไหลข้อมูล
	<p>ข้อดีของโรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเร็วในการส่งต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ และส่วนประกอบของเครื่องจักร - การลดงานในกระบวนการทำงานและระดับสินค้าคงเหลือที่เสร็จสิ้น - การลดระยะเวลาการลำเลียงและการเดินทางสำหรับส่วนวัสดุ - การตัดสิ่งที่ไม่จำเป็นออก (การเก็บรักษา, การตรวจตรา, และการลำเลียง) - การเพิ่มความจุโดยการลดเวลาการติดตั้ง และการกระตุ้นการกำหนดรายการของ
	<p>ชิ้นส่วนต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การประกอบเครื่องจักรด้วยความระมัดระวังและการวิเคราะห์ความต้องการของ
เศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - การปรับปรุงคุณภาพโดยการลดทิ้งและการประมวลผลผันแปรตามที่แสดงดีกว่าการ
คำนวณ	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างทีมแรงงานอิสระในการจัดการหน่วยการผลิตของเขาเอง - สร้างศูนย์กลางราคาที่เหมาะสมกับกิจกรรมของแต่ละหน่วยการผลิตและสิ่งที่ได้ - การทำการผลิตที่ง่ายและการวางแผนชิ้นส่วนของเครื่องจักรและการควบคุม,
	<p>การกำหนดรายการ, โหลดการสมดุล, และการวิเคราะห์ความต้องการความจุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การช่วยให้คำแนะนำต้องมีความสะดวกสบายเพื่อความล่าช้าในการส่งแผนงานน้อย
ที่สุด	<ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมความจุและตารางข้อมูลการขายและเจ้าหน้าที่การตลาด

ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจนของหน่วยการผลิต คือ การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของเครื่องจักรกลทั้งหมดให้มีความใกล้ชิดกัน เพื่อการผลิตกลุ่มของชิ้นส่วนที่มีความคล้ายคลึงกัน (Wemmerlov and Hyer, 1989) ซึ่งประโยชน์ในข้อนี้ ทำให้ลดระยะทางทั้งหมดที่จะต้องเดินทางของชิ้นส่วนการผลิตในแต่ละประเภท การลดเวลาระหว่างลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน จะช่วยลดปริมาณงานที่อยู่ระหว่างการทำงาน ของแต่ละส่วนในการที่จะใช้ประกอบผลิตภัณฑ์นั้น ถ้าสามารถทำให้รูปแบบการไหลของวัสดุในหน่วยการผลิตเป็นรูปแบบที่ง่ายแล้ว ก็จะช่วยในด้านการวางแผนโรงงานและระบบขนส่งชิ้นส่วนในโรงงานด้วย และสามารถที่จะจัดลำดับแต่ละชิ้นส่วนของ

ประเภทนั้น ๆ ที่เหมือนกัน หรือ การปฏิบัติงานที่คล้ายกันได้อย่างต่อเนื่อง การควบคุมคุณภาพสามารถทำได้ง่าย เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานที่ควบคุมเครื่องจักรที่ใกล้เคียงกันสามารถตรวจสอบแต่ละส่วนที่พบความบกพร่องได้ ความสามารถของเครื่องจักรและความซับซ้อนของชิ้นส่วนต่าง ๆ นั้นสามารถทำได้งานเนื่องจากหน่วยการผลิตนั้นงานในการกำหนดแบบแผนงาน ข้อมูลนี้เมื่อนำมารวมกับการคาดการณ์ความสามารถของเครื่องจักรที่จะสามารถทำได้ จะช่วยในการยอมรับหรือปฏิเสธ ชุดของชิ้นส่วนใหม่ ๆ ได้ หน่วยการผลิตสามารถจะจำกัดเวลาที่ใช้ในการผลิตของแต่ละชิ้นส่วนได้ โดยการลดเวลาของการเดินทางของวัสดุ, เวลาในการตั้งค่าเครื่องจักร และ เวลาที่คอยการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ การสร้างหน่วยการผลิตใหม่สามารถทำให้มองระบบการผลิตขนาดใหญ่เป็นกลุ่มระบบที่เล็กกว่าและสามารถจัดการได้ง่าย การเดินทางของวัสดุของระบบย่อยเหล่านี้ จะสามารถจัดการได้ง่ายกว่า ท้ายที่สุด การสร้างหน่วยการผลิตเป็นขั้นแรกของการทำงานของเทคโนโลยีการผลิตใหม่ เช่น Computer-Aided Design (CAD), Computer-Aided Manufacturing (CAM), Flexible Manufacturing systems (FMS), Computer-Aided Process Planning (CAPP), และ Concurrent Engineering (CE) นี้เป็นเพราะว่าหน่วยคือ รูปแบบธรรมชาติของระบบการผลิตแบบอัตโนมัติในโรงงานขนาดใหญ่ที่สามารถควบคุมให้ทำงานอย่างอัตโนมัติโดยคอมพิวเตอร์

หน่วยการผลิตยังมีประโยชน์ในเชิงนามธรรมอีก (Vakharia and Kaku, 1993) คือ ประการแรก การปฏิบัติงานของหน่วยการผลิต สามารถที่จะมองได้เป็นปรัชญาการจัดการ ทำให้เกิดความสำเร็จในการทำงานเป็นทีม, การใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์, และใช้ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ประการที่สอง หน่วยการผลิตจะนำไปสู่ แรงจูงใจและความเชื่อมั่นที่สูงขึ้น เนื่องจากความพึงพอใจในงาน ประการที่สาม การเปลี่ยนเป็นหน่วย cellular system จะมีผลดีที่จะช่วยเตรียมหนทางไปสู่การเป็นระบบอัตโนมัติ ด้วยการควบคุมคอมพิวเตอร์สำหรับ CMS, การจัดการและการผลิตจะสามารถประสบความสำเร็จในด้านการลดต้นทุนและระบบอัตโนมัติได้

2.1.8 ข้อเสียของหน่วยการผลิต

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของหน่วยผลิตมีข้อเสียเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับลักษณะการวางผังโรงงานแบบเดิม ผลเสียสามารถพบได้จากลักษณะของการออกแบบหน่วยการผลิต และข้อจำกัดทางวิธีการที่ใช้ออกแบบและการประเมินหน่วยการผลิต ข้อเสียเหล่านี้สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ข้อเสียของการส่งเสริมการใช้หน่วยการผลิต

ข้อเสียของการส่งเสริมการใช้หน่วยการผลิต
<p>ข้อเสียของหน่วยการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องใช้การลงทุนสูงในการติดตั้งเครื่องจักรและการวางผังโรงงานใหม่ - ไม่มีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงยอดการผลิต, เปลี่ยนแปลงการผสมของผลิตภัณฑ์, การสั่งสินค้าที่ผลิตไม่บ่อย, การเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์, แผนกระบวนการผลิต และการปรับปรุงเทคโนโลยี - ความไม่สมดุลของการใช้ของเครื่องจักรและแรงงานให้เป็นประโยชน์ - เมื่อมีปัญหาเครื่องจักรเสียหรือคนงานขาดงานอาจทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ฯลฯ <p>ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างหน่วยการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - การขาดความรู้วิธีการจัดหรือสร้างหน่วยการผลิต - การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์เสียเวลา - มีอุปสรรคในการนำเอาปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงง่ายเข้าไปในกระบวนการการออกแบบหน่วยการผลิต

ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2.6 หน่วยการผลิตยังมีข้อเสียที่พบได้อยู่บางประการ ประการแรก การดำเนินงานของหน่วยการผลิตมักนำไปสู่ค่าการลงทุนที่สูง เช่น เครื่องจักรกลจำเป็นต้องมีหลายเครื่อง เพื่อใช้ในการสร้างหน่วยผลิตอิสระ ด้วยเหตุนี้ ในการดำเนินงานของหน่วยการผลิต ต้องพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างประโยชน์ในเชิงปฏิบัติการเช่น การลด work-in-process (WIP) และ เวลาที่ใช้ในการผลิตกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการลงทุนที่สูง (Vakharia, 1986) ประการที่สอง CMS อาจมีความยืดหยุ่นน้อยกว่าการวางผังโรงงานแบบตามหน้าที่ในส่วนงานใหม่ ๆ ไม่ว่าจะป็นหน่วยการผลิตใด ๆ เนื่องจาก เครื่องมือขาดความสามารถที่จะทำได้ ด้วยเหตุนี้ ความล้มเหลวในระบบ CMS อีกประการหนึ่ง คือ การไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงความต้องการสินค้าในระยะยาวได้ ประการที่สาม ข้อเสียที่ชัดเจนอีกของหน่วยการผลิต คือ การใช้เครื่องจักรกลและแรงงานได้น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การวางผังโรงงานตามหน้าที่ โดยการสร้างหน่วยการผลิตอิสระที่สมบูรณ์แบบ เครื่องจักรบางชนิดต้องมีอีกชุดหนึ่งระหว่างหน่วยการผลิตแต่ละหน่วยการผลิต จุดนี้อาจจะมีการใช้ประโยชน์จากเครื่องจักรบางชนิดต่ำได้ บางครั้ง ปริมาณงานที่ไม่เท่ากันอาจจะเกิดพบได้ เมื่อเปิดระบบการผลิต เมื่อเครื่องจักรบางชนิดในหน่วยการผลิตมีประสิทธิภาพมากกว่าเครื่องตัวอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เป็นไปไม่ได้ที่จะจัดการระบบการผลิตในที่ ๆ มีเครื่องจักรและพนักงานมีความสามารถเท่าเทียมกัน (Burbidge, 1971) ประการ

สุดท้าย เมื่อเครื่องจักรเกิดความบกพร่องหยุดทำงาน อาจทำให้อัตราการผลิตของหน่วยการผลิตต่ำลง เพราะขาดเครื่องจักรที่ทำหน้าที่เหมือนกันมาทดแทนเครื่องจักรที่เสียไป

ข้อเสียอื่น ๆ บางประการที่จะพบได้ เนื่องจากวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ออกแบบและประเมินหน่วยการผลิต ประการแรก ปัญหาประการแรกคือ ยังไม่มีวิธีการในการจัดแบบหน่วยการผลิตที่ยืดหยุ่นง่ายและครอบคลุม ที่จะช่วยจัดแยกชนิดของหน่วยการผลิตได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์หลาย ๆ ชนิด วิธีการที่มีอยู่นั้น ยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น จำเป็นต้องใช้ข้อมูลในปริมาณมาก, ต้องมีหลายขั้นตอนสลับซับซ้อนในการวิเคราะห์ ประการต่อมา ในการเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล, การเลือกวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสม, และการแปลผลหรือการประยุกต์ใช้จะเป็นการเสียเวลาอย่างมาก และมีค่าใช้จ่ายสูง ข้อมูลที่ได้รับมาจากบริษัท มักจะมีความผิดพลาดหรือ ข้อมูลเก่าแล้วเมื่อนำมาทำการวิเคราะห์ ในท้ายที่สุดวิธีการจัดหน่วยการผลิตโดยส่วนใหญ่ จะถือว่าข้อมูลที่ใช้ในการสร้างหน่วยการผลิตผลิตภัณฑ์นั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

แต่ในความเป็นจริงแล้ว ปัจจัยการดำเนินงานต่าง ๆ สามารถมีอิทธิพลต่อการจัดสรรเครื่องจักรกล, การกำหนดส่วนการผลิตต่าง ๆ , และแบบแผนสำหรับหน่วยการผลิต (Wemmerlov and Hayer, 1987) หน่วยการผลิตและกลุ่มผลิต จะถูกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งระยะสั้นและระยะยาวหรือถาวรได้ เครื่องจักรกลเสียหรือการขาดงานของพนักงานนั้น เป็นรูปแบบเฉพาะของความเสียหายในระยะสั้นที่จะทำให้ชิ้นส่วนต้องไปทำงานที่หน่วยการผลิตอื่น ตัวอย่างของการปรับเปลี่ยนระยะยาวคือ การเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิต, การปรับปรุงการออกแบบส่วนการผลิต, การเปลี่ยนรูปแบบของผลิตภัณฑ์อันเก่าในหน่วยการผลิตและเปลี่ยนแผนกระบวนการผลิตให้เพียงพอจากความเสียหายที่เกิดขึ้นเนื่องจากเครื่องจักรกล

2.1.9 บทสรุป

CMS เริ่มเป็นรากฐานของแนวคิดอื่น ๆ เช่น แนวทางการตั้งค่าเครื่องจักร, การออกแบบการผลิตเพื่อปรับปรุงอัตราการผลิตและ การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เกณฑ์ที่แตกต่างกันสามารถถูกนำมาใช้ในการจัดหน่วยการผลิต หน่วยการผลิตต่าง ๆ จะช่วยในส่วนต่าง ๆ ของอุตสาหกรรม ตั้งแต่ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนประกอบ จนถึงการประกอบยานยนต์และต่อเรือ ในเมื่อหน่วยการผลิตมีข้อดีเช่น ลดเวลาและ WIP แต่ก็ยังมีข้อเสีย โดยเฉพาะไม่มีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนการผลิตผลิตภัณฑ์หลาย ๆ ชนิดร่วมกัน และการปรับเปลี่ยนปริมาณการผลิตและเครื่องจักรกลที่พบความเสียหาย นอกจากนี้ถ้าหากมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรปรัชญา CMS และแนวคิดในการออกแบบ สามารถที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรม, ออกแบบเครื่องมือ, แผนกลยุทธ์ สำหรับองค์กรการผลิตได้ และในการแก้ปัญหาการลดขนาดองค์กรได้

2.2 บทนำเบื้องต้นปัญหาการสร้างหน่วยการผลิต (Cell Formation Problem)

2.2.1 นิยาม

ดังที่กล่าวมาแล้ว CMS เป็นกลยุทธ์ที่แบ่งแยกระบบการผลิตออกเป็นกลุ่มระบบเล็ก ๆ หรือหน่วยการผลิต โดยแต่ละหน่วยการผลิตอาจจะสามารถผลิตชิ้นส่วน/ ส่วนประกอบให้เสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ปรัชญาการผลิตที่รู้จักกันดีคือ GT ซึ่งสามารถที่จะแบ่งปัญหาใหญ่ ๆ นั้นลงเป็นปัญหาที่สามารถจัดการได้ให้เล็กลงเป็นกลุ่ม และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ใน CMS เราได้แบ่งเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนเป็นกลุ่ม โดยกระบวนการทั้งหมดสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยความสำเร็จภายในหน่วยการผลิตเครื่องจักรกล ในสถานการณ์ที่แต่ละกลุ่มไม่สามารถทำได้ ชิ้นส่วนต่าง ๆ ก็จะไปยังหน่วยการผลิตเครื่องจักรอื่น ๆ เมื่อมีการจัดระบบกระบวนการที่มีอยู่เป็นระบบ CMS ก็จะมีจุดมุ่งหมายคือ ลดปริมาณการเคลื่อนย้ายของระหว่างหน่วยการผลิตเพราะต้องการเครื่องจักรที่จำเป็นในหน่วยการผลิตนั้นมีความอิสระจากเครื่องจักรในหน่วยการผลิตนั้น

การจัดระบบแผนการทำงานเป็นระบบ CMS สามารถทำได้โดยใช้ Route Card ของชิ้นส่วนต่าง ๆ จากจุดนี้ โดยชิ้นส่วนเหล่านี้ จะผ่านมายังเครื่องจักรต่างๆ และสามารถอ่านได้ในรูปแบบของเมตริกซ์ ที่เรียกว่า machine-component incidence matrix

ตัวอย่างของเมตริกซ์ แสดงในตารางที่ 2.7 โดยในแถวแสดงถึงเครื่องจักรและในคอลัมน์แสดงถึงชิ้นส่วนต่างๆ และหมายเลข 1 ชี้ให้เห็นว่า ชิ้นส่วนนี้ต้องการเครื่องจักรในการผ่านกระบวนการ จากจุดนี้ข้อมูลเช่น ลำดับที่แท้จริงของการทำงานและจำนวนของความสามารถที่ทำได้ของเครื่องจักรยังไม่ได้ใช้ สิ่งเหล่านี้จะพิจารณาวิเคราะห์หลังจากที่ได้กลุ่มเบื้องต้นแล้ว

2.2.2 การสร้างหน่วยการผลิตโดยใช้ต้นแบบ Zero - One

2.2.2.1 การพิจารณาบล็อกแนวเฉียง

เราจะได้หน่วยการผลิตเครื่องจักรและประเภทชิ้นส่วนจาก Machine - component incidence matrix วิธีการหนึ่งคือ การจัดกลุ่มเมตริกซ์ โดยแถวและคอลัมน์จะมีการสลับลำดับกันและนำมาจัดกลุ่มในแนวเฉียงเกิดขึ้น machine - component incidence matrix ที่ได้แสดงในตารางที่ 2.7 และโครงสร้างการจัดกลุ่มเมตริกซ์ได้แสดงในตาราง 2.8 จากตรงนี้จะเห็นหน่วยการผลิตเครื่องจักรและประเภทชิ้นส่วน ซึ่งจะมี 3 หน่วยการผลิตและ 3 กลุ่มประเภท

พิจารณา Machine - component incidence matrix ที่ได้แสดงในตาราง 2.9 และโครงสร้างจัดบล็อกที่แสดงในตาราง 2.10 ตรงนี้เซลล์เครื่องจักรกลและประเภทชิ้นส่วนจะไม่เห็นดังที่เห็นในตาราง 2.8 เพราะมีการเคลื่อนที่ระหว่างหน่วยการผลิต และจำนวนที่แน่นอนของกลุ่มก็ไม่ชัดเจน เราจะใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างอื่น โดยที่เราจะจัดแบ่งแถวและคอลัมน์

ตารางที่ 2.7 เครื่องจักรและส่วนประกอบแสดงในรูปเมตริกซ์

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	1			1					1						1	1				1
2		1	1		1			1			1			1			1		1	
3						1	1			1	1	1						1		
4	1			1					1						1	1				1
5						1	1			1	1	1						1		
6		1	1		1			1			1			1			1		1	
7	1			1					1						1	1				1
8						1	1			1	1	1						1		
9		1	1		1			1		1			1				1		1	
10						1	1			1	1	1						1		

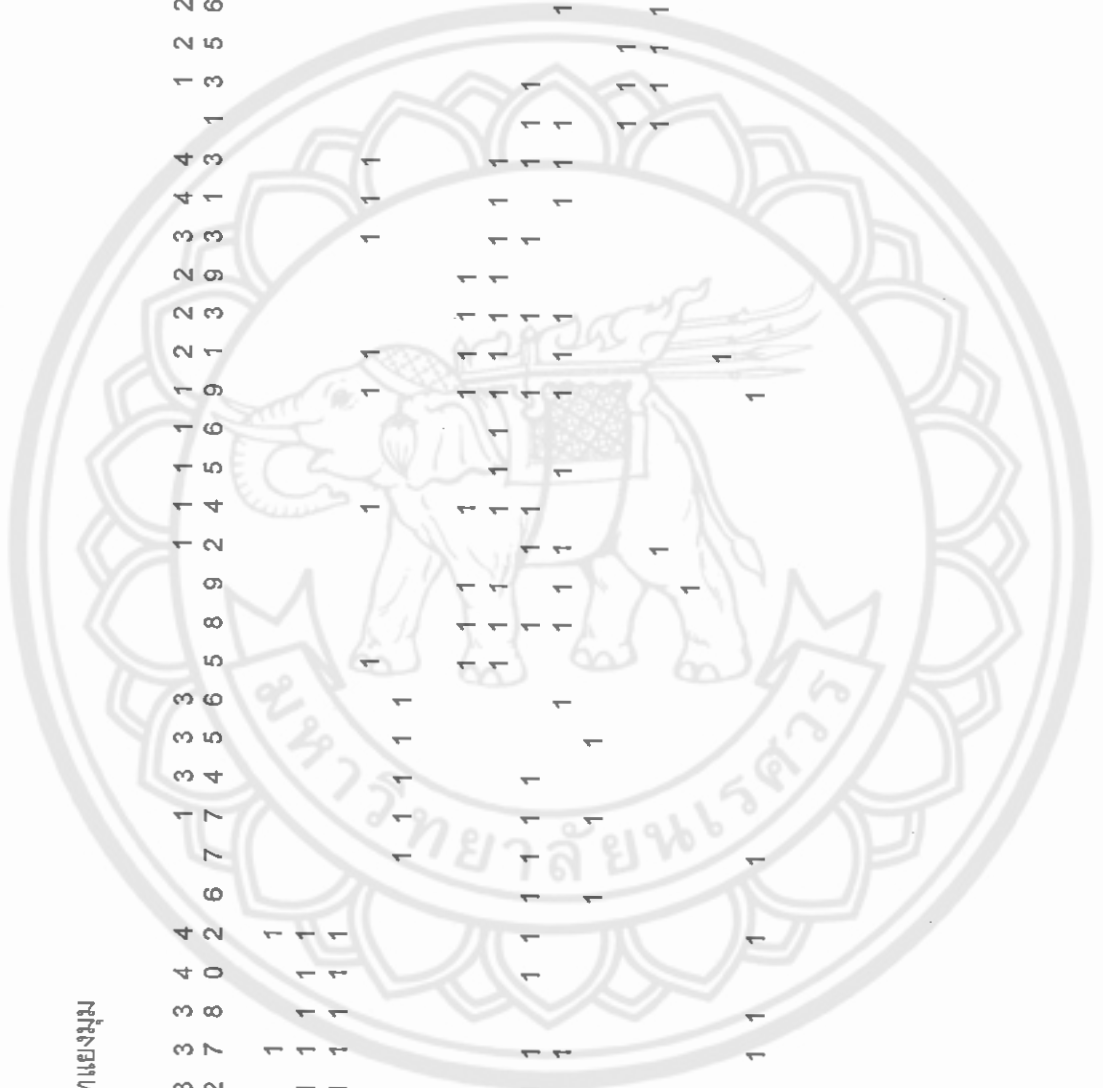
ตารางที่ 2.8 โครงสร้างของบล็อกเส้นทแยงมุม

	1	4	9	5	6	0	2	3	5	8	1	4	7	9	6	7	0	2	3	8
1	1	1	1	1	1	1														
4	1	1	1	1	1	1														
7	1	1	1	1	1	1														
2							1	1	1	1	1	1	1	1						
6							1	1	1	1	1	1	1	1						
9							1	1	1	1	1	1	1	1						
3															1	1	1	1	1	1
5															1	1	1	1	1	1
8															1	1	1	1	1	1
10															1	1	1	1	1	1

ตารางที่ 2.10 โครงสร้างเส้นทแยงมุม

1	1	1	2	3	3	4	4	1	3	3	3	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	3	1	2	2	2	3												
2	1	1	1	1	1	1	1	1	7	4	5	6	5	8	9	2	4	5	6	9	1	3	9	3	1	3	5	6	1	9	3	1	0	2	4	7	0		
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
3																																							
14																																							
4																																							
5																																							
6																																							
8																																							
15																																							
7																																							
10																																							
11																																							
12																																							
13																																							

1. การจัดจำนวนหน่วยการผลิต

โครงสร้างบล็อกรจากตารางที่ 2.10 สามารถแบ่งได้เป็น 4 หรือ 5 กลุ่ม จำนวนของบล็อกจะบอกเราถึงจำนวนหน่วยการผลิต

2. องค์ประกอบเครื่องจักรและประเภท

แต่ละบล็อกที่แสดงในภาพจะจับคู่กลุ่มของเครื่องจักรกลกับกลุ่มของประเภทชิ้นส่วน

3. ความซับซ้อนของหน่วยการผลิต

สามารถที่ความซับซ้อนได้จากจำนวนชนิดของเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนต่างๆกับความต้องการการใช้เครื่องจักรกลที่ไม่เหมือนกัน

4. Bottleneck Machines

เครื่องจักรชนิดที่ถูกใช้โดยกลุ่มชิ้นส่วน 2 หรือ 3 กลุ่มอาจเป็นเครื่องจักรคอขวด ตัวอย่างคือเครื่องจักรกลที่ 6 และ 8 ในตารางที่ 2.10 การตัดสินใจที่จะต้องใช้เครื่องจักรกล 2 ชุดนั้นขึ้นอยู่กับการลงทุนและเงื่อนไขของการพิจารณา

5. Bottleneck Parts

ชิ้นส่วนที่ต้องการเครื่องจักรกลมากกว่า 2 หน่วยการผลิต ตัวอย่างเช่น ส่วนที่ 2 ในตารางที่ 2.10

6. Exceptional Operations

ชิ้นส่วนที่ต้องการการปฏิบัติงานพิเศษในหน่วยการผลิตอื่นๆ เช่น ส่วนที่ 9 ในตารางที่ 2.10

7. Feasibility of cell formation

เป็นไปได้ที่จะแบ่งหน่วยการผลิตจากบล็อก และถ้าจะเป็นอย่างนั้นได้ต้องมีการฝึกฝนอย่างเหมาะสม เช่น เป็นเรื่องง่ายที่จะแบ่งแยกหน่วยการผลิตจากตารางที่ 2.8 ในขณะที่จะยากเล็กน้อยในตารางที่ 2.10 และในตารางที่ 2.10 หน่วยการผลิตที่ใหญ่ที่สุดมีเครื่องจักรกล 5 เครื่อง (เครื่องที่ 4, 5, 6, 8, 15) แล้วจะยอมรับได้ไหมถ้าจะมีเครื่องจักรกลที่ 6 ในหน่วยการผลิตนั้น ๆ

8. Alternative cell configurations for the same number of cells

จากรูป 2.10 สามารถแยกได้ 2 รูปแบบใน 5 หน่วยการผลิต รูปแบบแรก คือ {1, 2, 9, 16}, {3, 14}, {4, 5, 6, 8, 15}, {7, 10} และ {11, 12, 13} และรูปแบบอื่นๆที่อาจจะเป็น {1, 2, 6, 8, 9, 16}, {3, 14}, {4, 5, 8}, {7, 10} และ {11, 12, 13}

9. Alternative cell configurations with different number of groups

เราสามารถพิจารณา 4 หน่วยการผลิตด้วยรูปแบบดังนี้ {1, 2, 3, 9, 14, 16}, {4, 5, 6, 8, 15}, {7, 10} และ {11, 12, 13} สำหรับรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับเรื่องของต้นทุน

10. การแยกประเภทของชิ้นส่วน

แต่ละชิ้นส่วนสามารถแบ่งแยกได้เป็น 3 กลุ่มคือ

ชิ้นส่วนที่ใช้กับ nonbottleneck machines

ชิ้นส่วนที่ใช้กับ nonbottleneck machines และ bottleneck machines

ชิ้นส่วนที่ใช้กับ bottleneck machines เท่านั้น

11. Shop Layout

เซลล์ที่เกิดบล็อกที่จำเป็นต้องใช้การปฏิบัติงานแบบ bottle neck และส่วนต่าง ๆ นั้นจะต้องจัดให้อยู่ใกล้ชิดกันในผังโรงงาน

12. Cell stability

อาจจะเป็นไปได้ในการสร้างโครงสร้างบล็อกสำหรับแผนแบบการผลิตแบบผสมได้

13. Improvement strategies

แผนการลดขนาดโรงงานและแผนการเพิ่มเครื่องจักรกล สามารถพิจารณาได้จาก bottle neck machine

2.2.2.2 สูตรทางคณิตศาสตร์

มาพิจารณาสูตรทางคณิตศาสตร์ 2 สูตรของปัญหาการจัดกลุ่มที่มาจาก machine-component incidence matrix อย่างแรกคือ ปัญหาค่า p -median ที่สร้างขึ้น เพื่อหาค่าผลรวมสูงสุดของเครื่องจักรที่เหมือนกัน อย่างที่ 2 คือ แบบหน่วยการผลิตที่เป็นเส้นตรง โดยลดจำนวนการเคลื่อนย้ายระหว่างหน่วยการผลิต

การสร้างแบบจำลองโดยใช้ p -median

p -median หาได้จากจำนวนที่แน่นอนของกลุ่ม โดยการจัดกลุ่มเครื่องจักรกล หรือองค์ประกอบเป็นจำนวนกลุ่มที่แน่นอน เมตริกซ์ของเครื่องจักรที่เหมือนกันจะถูกสร้างมาจาก machine - component incidence matrix โดยการให้

$$S_{ij} = \sum_k d_k \quad \dots \text{สมการที่ 2.1}$$

$$d_k = \begin{cases} 1; & \text{if } a_{ik} = a_{jk} \\ 0; & \text{otherwise.} \end{cases}$$

เมตริกซ์นี้จะเป็นเมตริกซ์จัตุรัสที่เท่ากัน ความเหมือนระหว่าง 2 เครื่องจักรกล i และ j จะแสดงจำนวนของอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการของทั้งเครื่องจักรและจำนวนอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็น เครื่องจักรจะถูกจัดกลุ่มและหาการวัดค่าความเหมือนกันที่มากที่สุด

ได้ $x_{ij} = 1$ ถ้าเครื่องจักร i ถูกให้เป็นเครื่องหลักของหน่วยการผลิตและ $x_{ij} = 0$ ถ้าไม่ใช่

$$\text{Maximize } z = \sum_i \sum_j s_{ij} x_{ij} \quad \dots \text{ สมการที่ 2.2}$$

$$\sum_i x_{ij} = 1, \forall j \quad \dots \text{ สมการที่ 2.3}$$

$$\sum_j x_{ij} = p \quad \dots \text{ สมการที่ 2.4}$$

$$x_{ij} \leq x_{jj}, \forall i, j \quad \dots \text{ สมการที่ 2.5}$$

$$x_{ij} = 0 \text{ or } 1$$

สมการที่ 2.2 นั้นพยายามที่จะหาค่าผลรวมสูงสุดของความเหมือนกัน ในอีกนัยหนึ่ง คือ ความคาดหวังที่จะจัดกลุ่มอุปกรณ์ที่มีความต้องการใช้ในกระบวนการเดียวกัน

ข้อจำกัดประการแรก (สมการที่ 2.3) ให้เครื่องจักรกลแต่ละเครื่องแก่กลุ่มเดียวเท่านั้น ข้อจำกัดประการที่ 2 (สมการที่ 2.4) ให้จำนวนกลุ่มที่แน่นอน จะมีกลุ่มเครื่องจักรกล j เป็น median ถ้า $x_{ij} = 1$ ข้อจำกัดประการที่ 3 (สมการที่ 2.5) ต้องแน่ใจว่าได้ให้ค่า median j แก่เครื่องจักรกลเท่านั้น

ค่า p -median เป็นปัญหาที่รู้ว่ายากและไม่มีอัลกอริทึมที่จะรับรองได้ว่าจะได้คำตอบที่ดีที่สุดภายใต้ Polynomial Time

ปัญหาเดียวกันสามารถที่จะใช้วิธีการในการหาค่าความไม่แตกต่างกันที่น้อยที่สุด (หรือระยะห่าง) แทนที่จะเป็นการหาความเหมือนคล้ายคลึงกันมากที่สุด ได้จากสมการนี้

$$d_{ij} = \sum_k |a_{ik} - a_{jk}| \quad \dots \text{ สมการที่ 2.6}$$

ซึ่งจะเห็นได้ว่า $d_{ij} = n - s_{ij}$; โดยที่ n คือจำนวนของส่วนต่างๆ

เมื่อจัดกลุ่มของเครื่องจักรกลแล้วให้ชิ้นส่วนแก่กลุ่มที่มีจำนวนเครื่องจักรกลมากที่สุด ถ้าหากให้แก่กลุ่มที่มีเครื่องจักรกลน้อยกว่าแล้วจะไม่มีวามเชื่อมโยงกัน

Linear cell formation problem

ปัญหานี้ คือ การที่จำกัดการเคลื่อนย้ายระหว่างเซลล์จากจำนวนกลุ่มกลุ่มที่มี มาพิจารณา

$$x_{ik} = \begin{cases} 1; & \text{if machine } i \text{ is in group } k \\ 0; & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$y_{jk} = \begin{cases} 1; & \text{if part } j \text{ is in group } k \\ 0; & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$\text{Minimize } Z = \sum_i \sum_j \sum_k a_{ij} |x_{ik} - y_{jk}| \dots \text{สมการที่ 2.7}$$

$$\sum_k x_{ik} = 1 \quad \forall i, \dots \text{สมการที่ 2.8}$$

$$\sum_k y_{jk} = 1 \quad \forall j, \dots \text{สมการที่ 2.9}$$

$$x_{ik}, y_{jk} = 0 \text{ or } 1.$$

ฟังก์ชันหลัก (สมการที่ 2.7) จะแสดงให้เห็น ผลรวมของการเคลื่อนย้ายระหว่างหน่วยการผลิต การเคลื่อนย้ายระหว่างหน่วยการผลิตจะพบเมื่อ ชิ้นส่วน j ในกลุ่มหนึ่งต้องการเครื่องจักรกล i ในบางกลุ่มอื่นๆ ค่าสัมประสิทธิ์จะมีค่าเป็น 1 ถ้าเครื่องจักรกล i และชิ้นส่วน j อยู่ต่างกลุ่มกัน สมการที่ 2.8 และ 2.9 ทำให้แน่ใจได้ว่าเครื่องจักรกลแต่ละเครื่องและส่วนประกอบได้ถูกเชื่อมต่อกันเป็นกลุ่มเดียวกันเท่านั้น นี่เป็นปัญหาที่ยากที่แสดงให้เห็นและไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ดีที่สุดในกรณีที่พืชคณิตมีมากกว่า 2 เทอม

2.2.2.3 การหารูปแบบหน่วยการผลิต

สูตร p - median และสูตรหน่วยการผลิตเส้นตรงจะให้จำนวนกลุ่มและให้วิธีการแก้ไขสำหรับจำนวนที่แน่นอนของกลุ่ม ความเชื่ออันดับแรกสุดของ GT คือ หน่วยการผลิตเครื่องจักรกลพบได้ปกติทั่วไป และเป็นหน้าที่ของนักวิจัยหรือผู้จัดการที่จะค้นหามัน

ถ้าไม่รู้จำนวนกลุ่มแต่แรก สูตรเหล่านี้จะต้องใช้วิธีการสำหรับจำนวนกลุ่ม โดยการจัดให้เป็นอันดับ 1 ถึง m ซึ่งจำนวนค่า m สูงสุดจะสามารถเป็นจำนวนกลุ่มของเครื่องจักรที่จัดเป็นกลุ่มได้ ถ้ากลุ่มหนึ่งมีเครื่องจักรอย่างน้อย 2 เครื่อง ค่าสูงสุดคือ $m/2$ กลุ่ม เมื่อ m คือ จำนวนคู่ และ $(m-1)/2$ กลุ่ม ถ้า m เป็นจำนวนคี่ ซึ่งเป็นการยากที่จะหาวิธีแก้ปัญหสำหรับแม่แบบที่มีขนาดใหญ่ ถึงกระนั้นผู้วิจัยต้องใช้วิธีการในการแก้ปัญหาที่เร็วและดี หรือสามารถแก้ปัญหาได้ใกล้เคียงกับปัญหาให้มากที่สุด

วิธีการค้นคว้าส่วนใหญ่ถูกพัฒนา เพื่อให้ได้หน่วยการผลิตเครื่องจักรกลและหน่วยการผลิตประเภทชิ้นส่วนจาก Incidence matrix สามารถจะพบเป็นวิธีการจัดบล็อกของเมตริกซ์ วิธีการเหล่านี้สามารถแบ่งแยกได้เป็น array-based methods, clustering-based methods, mathematical - programming - based methods, graph-theory-based methods และวิธีการอื่นๆ ในส่วนที่ผ่านมานี้ได้แสดงให้เห็นถึง อัลกอริทึม ที่สำคัญบางตัวโดยการใช้เมตริกซ์ที่แสดงในตารางที่ 2.9